

Värdet av svenskt fritidsfiske i Sverige

Rapport 2024:01

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Värdet av svenskt fritidsfiske i Sverige

Den här rapporten har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten. Myndigheten ansvarar för rapportens innehåll och slutsatser.

Den här rapporten har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.
Myndigheten ansvarar för rapportens innehåll och slutsatser.

© HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN | Datum: 2024-02-08

ISBN: 978-91-89329-69-0 Omslagsfoto: Niklas Sandahl

Havs- och vattenmyndigheten | Box 11 930 | 404 39 Göteborg | www.havochvatten.se

Förord

Fritidsfiske är ett av svenskarnas vanligaste friluftsintrussen med fler än en miljon fiskande. För många barn och ungdomar blir fiske ett livslångt intresse som ofta leder till engagemang för natur- och miljövård. Fritidsfisket engagerar personer i alla åldrar då Sverige har fantastiska förutsättningar för fritidsfiske dels längs med vår tvåhundra mil långa kust, men kanske framförallt i våra inlandsvatten, med närmare hundratusen sjöar och tiotusentals mil strömmande vattendrag. Fritidsfisket i Sverige är av betydande storlek vilket ställer krav på att resursen förvaltas med ett långsiktig ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart perspektiv.

Hösten 2019 inledde Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten projektet Framtidens fiske och vattenbruk för framtagande av en ny gemensam strategi och sektorspecifika handlingsplaner för yrkesfiske, fritidsfiske, fisketurism och vattenbruk. Arbetets första fas slutfördes våren 2021, och har därefter fortsatt enligt en sexårig plan. Strategin och handlingsplanerna ger en gemensam målbild och skapar en tydlig inriktning för utveckling av svenskt fiske och vattenbruk. Strategin understryker vikten av väl fungerande och väl förvaltade ekosystem.

Denna rapport, likt tidigare publicerade HaV-rapporter inom ämnet, knyter an till arbetet inom strategin för Framtidens fiske och vattenbruk och handlingsplanen för Fritidsfiske och fisketurism. Rapporten beskriver värdet av svenskt fritidsfiske i Sverige på nationell och regional nivå åren 2013–2022. Rapporten redogör för det samhällsekonomiska värde som fritidsfisket bidrar med, i form av omsättning, förädlingsvärde, sysselsättningseffekter och konsumentöverskott. Alla dessa parametrar är viktiga att beskriva och kvantifiera för att kunna fatta bättre och mer avvägda förvaltningsbeslut. Informationen om fritidsfiskets värde är av stort intresse för utövarna själva, men också för allmänheten.

Den här rapporten är ett underlag till förvaltning och ger allmänheten kunskap om fritidsfiskets värde i Sveriges inland, kust och hav. Rapporten är en viktig del i arbetet inom strategin för Framtidens fiske och är kopplad till flera åtgärder inom handlingsplanen för Fritidsfiske och fisketurism.

Göteborg, 8 februari 2024

Mats Svensson

Avdelningschef, Havsförvaltningsavdelningen

Sammanfattning

Resultaten i rapporten utgår huvudsakligen från Havs- och vattenmyndigheten årliga fritidsfiskeundersökning, som genomförs av Statistiska centralbyrån. Datan från undersökningen har använts för att ta fram indikatorer såsom omsättning, förädlingsvärde, sysselsättningseffekter och konsumentöverskott. Modellerna som har använts i rapporten är det som inom besöksnäringen kallas för Tourism Satellite Account för att skatta förädlingsvärde och sysselsättningseffekter och en resekostnadsmodell för att skatta konsumentöverskottet.

Under 2022 fiskade 1,2 miljoner fritidsfiskare i havet, insjöar eller andra vattendrag i Sverige. Tillsammans stod dessa för 12,1 miljoner fiskedagar och en total fångst om cirka 28 000 ton, där 59 procent återutsattes (Havs- och vattenmyndigheten, 2023). Totalt bidrog fritidsfisket med cirka 5,7 miljarder kronor i omsättning år 2022, vilket i genomsnitt innebär 4 700 kronor per fiskande eller cirka 500 kronor per fiskedag. Omsättningen har varierat under tidsperioden mellan 2,5 och 6,3 miljarder kronor och den långsiktiga trenden är att omsättningen ökar succesivt. Den största delen omsattes inom detaljhandeln med cirka 3,4 miljarder kronor år 2022 och de områden där mest omsättning allokeras är Götaland & Svealand samt Norrland medan det havsområde med störst allokerad omsättning är Mellersta Östersjön.

Likt omsättningen så har förädlingsvärdet varierat över tidsperioden med lägsta värde noterat 2016 på cirka 0,6 miljarder kronor och högsta värde noterat 2019 på 1,7 miljarder kronor, skillnaden är statistiskt signifikant. Över tidsperioden har förädlingsvärdet ökat från 0,9 miljarder kronor till 1,4 miljarder kronor, vilket motsvarar en procentuell ökning på cirka 56 procent, skillnaden är statistiskt signifikant. *Detaljhandeln* är den bransch som står för störst andel av förädlingsvärdet. Man kan däremot se att de branscher som innefattar större del service har en högre förädlingsgrad (förädlingsvärde per omsättning) än till exempel detaljhandeln. Dessa är främst *hotell & restaurang* men även det som i denna kontext kallas *guidehyrning, fiskekort m.m.*

Sysselsättningseffekterna har även de varierat mellan åren. År 2016 uppskattades sysselsättningseffekten till cirka 1 300 årsverken, vilket är den lägsta noteringen och år 2020 till 3 400 årsverken, vilket är den högsta. Skillnaden mellan dessa är statistiskt signifikant. År 2022 uppgick sysselsättningseffekten till cirka 2 800 årsverken vilket är statistiskt signifikant högre än fyra av dem fem första åren. Man kan således konstatera att det finns även en ökande trend gällande sysselsättningseffekter som genereras av fritidsfiskeaktivitet. Sedan 2018 är det kategorin *hotell & restaurang* som står för störst sysselsättningseffekt av de fyra kategorierna, tätt följt av *detaljhandeln*. När det kommer till sysselsättningseffekter blir det tydligt att det är de serviceinriktade kategorierna som man kan se störst effekt inom.

Konsumentöverskottet har varierat under tidsperioden med ett högsta estimerat värde på 2 miljarder kronor år 2013 till lägsta estimerat värde på 1 miljard kronor år 2018. Årsgenomsnittet under tidsperioden estimeras till 1,4 miljarder kronor och för det senast tillgängliga året, 2022, estimeras konsumentöverskottet till 1,6 miljarder kronor. Konsumentöverskottet per fiskedag har också, likt konsumentöverskottet totalt, varierat under tidsperioden. Högst estimerat konsumentöverskott per fiskedag uppgick till 117 kronor år 2013 och lägst estimerat konsumentöverskott på 86 kronor år 2019. Årsgenomsnittet under tidsperioden estimeras till 100 kronor och till 109 kronor för det senast tillgängliga året, 2022.

Abstract

The results in the report mainly stem from the Swedish Agency for Marine and Water Management's annual Recreational Fishing Survey, conducted by Statistics Sweden. Data from the survey has been used to generate indicators such as turnover, value added, employment effects, and consumer surplus. The models used in the report are what is known in the tourism industry as the Tourism Satellite Account to estimate value added and employment effects, and a travel cost model to estimate consumer surplus.

In 2022, 1.2 million recreational anglers fished in the sea, lakes, or other waterways in Sweden. Together, they accounted for 12.1 million fishing days and a total catch of approximately 28,000 tons, with 59 percent being released back into the water (Swedish Agency for Marine and Water Management, 2022). In total, recreational fishing contributed about SEK 5.7 billion in turnover in 2022, which averages to SEK 4,700 per angler or approximately SEK 500 per fishing day. Turnover has varied between SEK 2.5 billion and SEK 6.3 billion over the period, with the long-term trend showing a gradual increase. The majority of turnover occurred in retail, around SEK 3.4 billion in 2022, and the regions with the highest allocated turnover are Götaland & Svealand and Norrland, while the sea area with the highest allocated turnover is the Central Baltic Sea.

Similar to turnover, the value added has fluctuated over the period, with the lowest value recorded in 2016 at around SEK 0.6 billion and the highest value in 2019 at SEK 1.7 billion, the difference being statistically significant. Over the period, the value added has increased from SEK 0.9 billion to 1.4 billion, corresponding to a percentage increase of about 56 percent, and the difference is statistically significant. *Retail* is the industry that accounts for the largest share of value added. However, it can be observed that industries involving more services have a higher value added per turnover than, for example, retail. These are primarily *hotels & restaurants* but also what is called *guide rental, fishing permits, etc.*

Employment effects have also varied over the years. In 2016, the employment effect was estimated at about 1,300 full-time equivalents, the lowest recorded, and in 2020, it was 3,400 full-time equivalents, the highest. The difference between these is statistically significant. In 2022, the employment effect amounted to about 2,800 full-time equivalents, which is statistically significantly higher than four out of the first five years. Thus, it can be concluded that there is also an increasing trend in terms of employment effects generated by recreational fishing activity.

Since 2018, the hotel & restaurant category has accounted for the largest employment effect of the four categories, closely followed by retail. When it comes to employment effects, it becomes clear that the service-oriented categories show the greatest impact.

Consumer surplus has fluctuated over the period, with a highest estimated value of SEK 2 billion in 2013 to a lowest estimated value of SEK 1 billion in 2018. The annual average over the period is estimated at SEK 1.4 billion, and for the most recent available year, 2022, the consumer surplus is estimated at SEK 1.6 billion. Consumer surplus per fishing day has also fluctuated over the period, with the highest estimated consumer surplus per fishing day reaching SEK 117 in 2013 and the lowest estimated consumer surplus at SEK 86 in 2019. The annual average over the period is estimated at SEK 100 and at SEK 109 for the most recent available year, 2022.

Innehåll

1	Inledning.....	8
1.1	Bakgrund.....	8
1.2	Syfte	9
1.3	Data	9
1.4	Metod	9
1.4.1	Omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter	10
1.4.2	Konsumentöverskott.....	10
2	Fritidsfiskets bidrag till svensk ekonomi.....	11
2.1	Hur värderar man fritidsfisket?	11
2.2	Värdet av svenskt fritidsfiske	12
2.2.1	Fritidsfisket över tid	12
2.2.2	År 2022	23
3	Konsumentöverskott inom fritidsfisket	26
3.1	Vad är ett konsumentöverskott?.....	26
3.2	Konsumentöverskott av fritidsfiske i Sverige.....	27
4	Slutsatser och diskussion	32
5	Referenser.....	33
6	Ordlista	34

1 Inledning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ansvarar för förvaltningen av fiskbestånden i Sveriges hav, sjöar och vattendrag. Fritidsfisket i Sverige är omfattande och därför behövs det god kunskap om utövarna, var man fiskar, vad som fångas och värdet av svenskt fritidsfiske. Som en del i arbetet med att förstå och beskriva omfattning och påverkan har statistik om fritidsfisket samlats in sedan 1970-talet för att ligga till grund för beslut inom förvaltningen. Den första undersökningen var en del i 1973 års fiskevattenutredning vilken även följdes upp under 1990-talet med två undersökningar med fem års mellanrum, 1990 samt 1995. Under tidigt 2000-tal genomfördes ytterligare tre undersökningar, 2000, 2006 samt 2011. Havs- och vattenmyndigheten blev 2011 samordnande myndighet för officiell statistik inom området fiske och fick således ansvar att samla in statistik årligen gällande fritidsfiskets omfattning i Sverige. Denna insamling började under 2013 och fortskrider i ungefär samma regi och utformning idag.

1.1 Bakgrund

Inom ramen för strategin för framtidens fiske och vattenbruk och dess handlingsplaner finns det konkreta åtgärder som ett led i att utveckla ett bättre och mer hållbart fiske (Havs- och vattenmyndigheten; Jordbruksverket, 2021). Bland dessa åtgärder finns det flera av samhällsekonomisk karaktär, både inom yrkesfisket och fritidsfisket. Myndigheten har sedan tidigare publicerat rapporter i linje med dessa åtgärder och denna rapport är ett ytterligare steg i arbetet med att utöka kunskapen om fritidsfiskets samhällsekonomiska effekter. Rapporten redogör för en värdering av fritidsfisket i Sverige på makronivå, nationellt och regionalt.

Värdering av fritidsfiske är en komplex process som syftar till att kvantifiera fritidsfiskets samhällsekonomiska värde, vilket inkluderar att kvantifiera de ekonomiska, sociala och miljömässiga värdena av fritidsfisket. Detta görs för att bättre förstå dess betydelse och dess värde för samhället. I dagens debatt om fritidsfiskets betydelse för ekonomin används ofta ekonomiska indikatorer felaktigt, t.ex. kan omsättning likställas med förädlingsvärde eller så presenteras omsättning som en beskrivning av fritidsfiskets bidrag till svensk ekonomi. Debatten är helt enkelt inte faktabaserad. Detta resulterar oftast i att, beroende på kontext, fritidsfiskets betydelse för svensk ekonomi överskattas eller underskattas. Det är också vanligt förekommande att fritidsfisket jämförs med andra sektorer på ett felaktigt sätt, i och med en begreppsförvirring. Detta gör att allmänheten och andra intressenter ges en felaktig bild av fritidsfiskets betydelse för samhället nationellt och regionalt. Denna rapport är till för att ge just den faktabaserade bilden av värdet av svenskt fritidsfiske utifrån tillgänglig statistik och med vetenskapliga metoder.

Rapporten utgår från en tidigare rapport som HaV publicerade 2022 (Waldo, et al., 2022) som gick igenom hur en samhällsekonomisk värdering av fritidsfiske och yrkesfiske kan gå till. I den rapporten togs det fram flera exempel på hur en värdering av fritidsfiske bör göras. Många av de indikatorer som redovisades är sådant som kan tas fram med hjälp av HaV:s årliga fritidsfiskeundersökning, tillsammans med databeställningar från SCB, vilket nu görs inom ramen för denna rapport. Rapporten har fokus på utgiftssidan, både direkta och indirekta utgifter men även mätningar av betalningsvilja, även kallat konsumentöverskott.

1.2 Syfte

Rapportens syfte är att bidra med ytterligare information om fritidsfiskets samhällsekonomiska värde vilket kommer till gagn vid vatten-, havs- och fiskförvaltning och blir en användbar del i samtliga förvaltningsområden. Utöver att informationen används internt är syftet att allmänheten ska få en bättre bild av värdet av fritidsfisket i Sverige, utöver tidigare information om utövare och fångst.

1.3 Data

Havs- och vattenmyndigheten är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken inom fiskets område. Den officiella statistiken för fritidsfisket i Sverige tas fram årligen av Statistiska centralbyrån, SCB, på uppdrag av HaV.

Fritidsfiske är definierat som allt fiske som sker utan stöd av en yrkesfiskelicens. Undersökningen genomförs som en nationell enkätundersökning med ett slumpmässigt urval. Målpopulationen är alla i Sverige folkbokförda personer i åldern 16 till 80 år. Urvalsramen tas fram från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Enkäten innehåller frågor om inom vilka områden fisket genomförs, vilka redskap man använder, hur ofta man fiskar, vilka arter som fångas och hur mycket som återutsätts. Därtill finns det kompletterande frågor om kostnader och övriga aspekter kopplat till fisket. (Havs- och vattenmyndigheten, 2023).

Enkäter skickas ut vid tre tillfällen under kalenderåret med frågor om de fyra senaste månadernas fiske. Urvalet fördelas så att 25 procent av enkäterna skickas ut med frågor om fisket under perioden januari–april, 50 procent av enkäterna för perioden maj–augusti och 25 procent av enkäterna för perioden september–december. Det finns möjlighet att lämna svar på utskickade pappersblanketter samt via webben. Undersökningsperioden har urvalsstorleken ändrats och är i dagsläget 22 000 utskick årligen. Mer information om undersökningen under respektive år finns på HaV:s eller SCB:s hemsida i tillhörande dokument, "Kvalitetsdeklaration" (Havs- och vattenmyndigheten, 2023) och "Statistikens framställning" (Havs- och vattenmyndigheten, 2023).

Statistiken som presenteras i denna rapport är baserad på ovan nämnda enkätundersökning med ett slumpmässigt stratifierat urval. Vid ett sådant urval presenteras samtliga resultat med en felmarginal. Om två skattningars felmarginaler (95-procentigt konfidensintervall) inte överlappar varandra kan man säga att skillnaden är statistiskt signifikant, men det kan även förekomma en signifikant skillnad mellan två resultat om konfidensintervallen överlappar till viss del. I rapporten anges det om skillnader är statistiskt signifikanta.

1.4 Metod

Rapportens innehåll och resultat baseras på två större metoder. En för att skatta de samhällsekonomiska indikatorerna omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter och en för att estimeras ett konsumentöverskott. Inga uppgifter är inflationsjusterade utan de siffror som presenteras är i löpande priser. Inflationsjustering kan göras av slutprodukten om man vill tillämpa fasta priser. Nedan följer en sammanfattande redogörelse för respektive metod.

1.4.1 Omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter

De direkta och indirekta utgifterna för fritidsfisket innefattar vad fritidsfiskare spenderar på olika saker kopplade till sin fiskeaktivitet. Dessa utgifter avser bland annat kostnader för fiskeutrustning, resor, boende, livsmedel, restaurangbesök, fiskekort och andra direkta och indirekta kostnader relaterade till fritidsfiske. Eftersom fritidsfisket inte är en egen bransch enligt någon SNI-standard utan en fritidsaktivitet, kan vi inte via SNI-koderna få fram data från producentsidan som möjliggör uppskattningar av fritidsfiskets effekter på samhällsekonomin. Istället utgår vi ifrån en metod som i besöksnäringen kallas för Tourism Satellite Account (TSA) (United Nation, 2010). I TSA fokuserar man på konsumentensida (fritidsfiskarnas utgifter). Dessa utgifter används för att ta fram tre indikatorer: omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter. Dessa tre indikatorer beskriver fritidsfiskets bidrag till svensk ekonomi.

1.4.2 Konsumentöverskott

Den andra delen i rapporten syftar till att redogöra för ett konsumentöverskott av fritidsfisket som aktivitet. Denna del har utgångspunkt i en vetenskaplig artikel (Carlén, et al., 2019) som tagit fram en metod för att skatta konsumentöverskottet i fritidsfisket i Sverige. Konsumentöverskott är det belopp som fritidsfiskare maximalt är villiga att betala för sitt fritidsfiske minus vad de faktiskt betalar. Dataunderlaget i denna vetenskapliga artikel är HaV:s fritidsfiskeundersökning från år 2013. Metoden som används för att uppskatta konsumentöverskottet är en resekostnadsmetod, vilket är beskrivet i nämnd artikel. Sammanfattat används en resekostnadsmetod för att skatta fram ett konsumentöverskott per fiskedag, vilket beror på ett antal bakomliggande faktorer. Detta tillvägagångssätt ger ett uppskattat konsumentöverskott per fiskedag och totalt för åren 2013–2022. Konsumentöverskottet utifrån denna metod och kontext beskriver således vad en fritidsfiskare värderar sitt fritidsfiske till minus vad de faktiskt betalade vid tillfället då enkäten genomfördes och under de förutsättningar som rådde.

2 Fritidsfiskets bidrag till svensk ekonomi

År 2022 fiskade cirka 1,2 miljoner svenskar i åldrarna 16–80 år (Havs- och vattenmyndigheten, 2023). Till detta tillkommer en ansevärd mängd barn och ungdomar. Med andra ord är det ingen tvekan om att fritidsfisket är en populär fritidsaktivitet bland den svenska befolkningen. Det medför i sin tur att det även finns en potential för företag att sälja olika varor och tjänster kopplat till fritidsfisket, som kan bidra till tillväxten i svensk ekonomi i form av förädlingsvärde (BNP) och sysselsättningseffekter inom olika branscher. Ur ett förvaltningsperspektiv är denna typ av kunskap viktig både i en nationell och internationell kontext, då man kan påvisa samhällsekonomiska värden och potentiella effekter av olika förvaltningsförslag som berör fritidsfisket. Fritidsfiskeundersökningen som SCB utför årligen, på uppdrag av HaV, visar att fritidsfisket i Sverige ger upphov till en ansevärd mängd konsumtion (likställt omsättning) inom olika branscher. Detta avsnitt redogör för svenskt fritidsfiskes bidrag till svensk ekonomi.

2.1 Hur värderar man fritidsfisket?

Att värdera en fritidsaktivitet, som fritidsfisket, är svårare än att värdera en specifik bransch på grund av avsaknaden av branschstatistik. Vid värdering av branscher, t.ex. hotellbranschen kan man utgå ifrån branschstatistik som finns tillgänglig hos SCB. För en fritidsaktivitet som fritidsfisket finns ingen sådan statistik då fritidsfisket som aktivitet inte är en bransch. Istället för att utgå ifrån produktionssidan får man utgå från konsumentens sida vid en värdering.

Fritidsfiskeundersökningen som SCB genomför på uppdrag av HaV redogör för utgifter uppdelat på ett antal kategorier kopplat till fritidsfiskeaktiviteten. Utifrån denna konsumentdata kan man skatta fram de värden som fritidsfisket ger upphov till, uppdelat mellan olika branscher, t.ex. detaljhandeln eller restaurangbranschen. Värderingen av fritidsfisket utgår alltså från konsumentens sida, i detta fall, fritidsfiskarnas utgifter. Denna information kan sedan användas för att estimeras fram andra samhällsekonomiska indikatorer. Denna rapport redogör för omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter, där de två sistnämnda indikatorerna är skattade utifrån omsättning.

Omsättning från fritidsfisket likställs med de kostnader som fritidsfiskare har före, under och efter sitt fiske, där kostnaderna ska gå att hänföra aktiviteten. Omsättningen är fördelade per fiskeområde utifrån fiskeaktivitet (fiskedagar). Vidare är omsättningen nödvändigtvis inte genererad i fiskeområdet utan det är fisket i fiskeområdena som ger upphov till omsättning, oavsett vart inköpet skett (hemma, på väg eller inom fiskeområdet). Kostnaderna kan delas in i fyra större kategorier:

- detaljhandelsvaror (dagligvaror och sällanköpsvaror), såsom mat och kläder eller fiskeutrustning
- resekostnader, såsom biljetter för tåg och buss eller drivmedel
- hotell- och restaurangkostnader
- guidehyrning, fiskekort m.m.

Kostnader som inte ingår i omsättningen är större inköp, såsom inköp av båt eller en båtmotor.

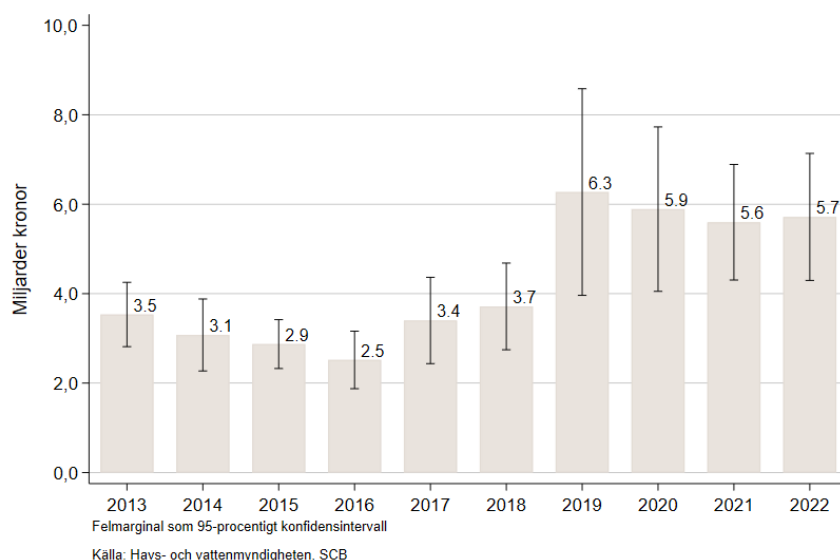
Verksamhetskategorierna har ändrats definitionsmässigt under periodens gång. Bland annat så ingick fiskespön och rullar i kategorin ”större inköp” under åren 2013–2020, vilket inte är inkluderat i någon av kategorierna ovan. Detta har justerats i efterhand till att inkludera alla observationer inom kategorin ”större inköp” som är lika med eller mindre än 15 000 kr. Således bör inköp av fiskespön och rullar även för dessa år inkluderas. Vidare har kategorin ”övrigt” delats upp olika beroende på år. För åren 2013–2017 delas ”övrigt” upp mellan *detaljhandeln* och *hotell & restaurang* med hälften vardera. För åren 2018–2022 ingår hela kategorin ”övrigt” i *detaljhandeln*.

2.2 Värdet av svenskt fritidsfiske

Avsnittet delas in två större delar där de inledande delarna fokuserar på ett längre tidsperspektiv. Den senare delen beskriver värdet mer ingående det senaste fullständiga året, 2022.

2.2.1 Fritidsfisket över tid

Under 2022 fiskade 1,2 miljoner fritidsfiskare i havet, insjöar eller andra vattendrag i Sverige. Tillsammans stod dessa för 12,1 miljoner fiskedagar och en total fångst om cirka 28 000 ton, där 59 procent återutsattes (Havs- och vattenmyndigheten, 2023). Totalt bidrog fritidsfisket med cirka 5,7 miljarder kronor i omsättning år 2022, vilket i genomsnitt innebär 4 700 kronor per fiskande eller cirka 500 kronor per fiskedag. Omsättningen har varierat under tidsperioden mellan 2,5 och 6,3 miljarder kronor, vilket presenteras i figur 1. Den långsiktiga trenden gällande omsättning är att den ökar, sedan 2013 har omsättningen ökat från 3,5 till 5,7 miljarder kronor¹, vilket motsvarar en ökning om cirka 68 procent, skillnaden är statistiskt signifikant. Det skedde en markant ökning mellan 2018 och 2019 vilket kan härledas till en ökning i antal fritidsfiskare, vilket påverkar den totala omsättningen.

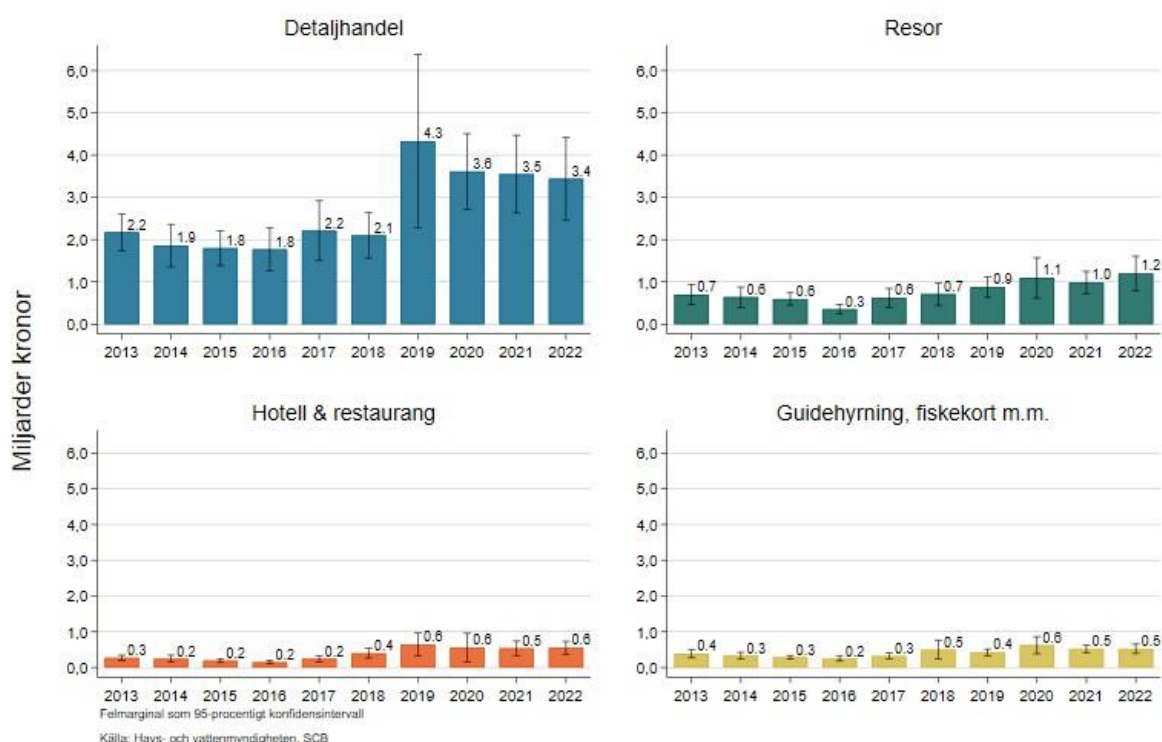

Figur 1 - Total omsättning kopplad till fiskeaktivitet åren 2013–2022

¹ Ej inflationsjusterat.

Den största delen omsattes inom detaljhandeln, cirka 3,4 miljarder kronor år 2022, se figur 2. Under tidsperioden har andelen inom respektive kategori varierat, återkommande är dock att omsättningen är störst i just *detaljhandeln* med ett genomsnitt på 63 procent (konfidensintervall 61–66 procent) av den totala omsättningen samt lägsta och högsta noteringar på 60 procent respektive 70 procent under åren 2013–2022. Den minsta kategorin omsättningsmässigt år 2022 är *guidehyrning, fiskekort m.m.* på 0,5 miljarder kronor följt av *hotell & restaurang* på 0,6 miljarder kronor. Att *hotell & restaurang* är minst beror till stor del på att många fiskeresor enbart sker över dagen, vilket då inte genererar någon omsättning kopplat till logi. Utöver detta så är det också vanligt att man köper med sig mat och äter vid fiskeplatsen, varpå inget restaurangbesök sker, utan matkostnaden tillförs *detaljhandeln*. Omsättningen ökade ganska markant mellan 2018 och 2019 där ökningen är statistiskt signifikant. Omsättningen har sedan dess legat på den något högre nivån. Ökningen kan främst härledas till ökad omsättning inom *detaljhandeln* med nästan en dubbling i omsättning mellan år 2018 och 2019.

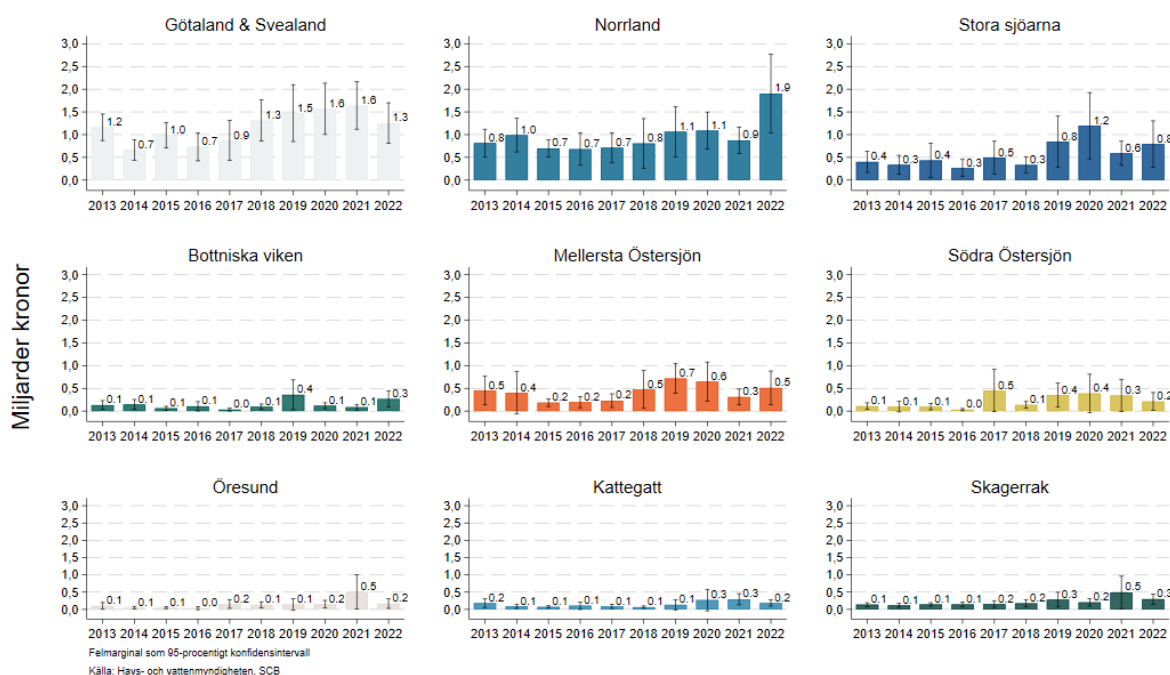
Omsättningen har under den redovisade tidsperioden ökat för alla fyra kategorier där ökningen är statistiskt signifikant för *detaljhandeln*, *resor* och *hotell & restaurang*. I absoluta tal är det *detaljhandeln* som ökat mest med en ökning om cirka 1,2 miljarder kronor, däremot har kategorin *hotell & restaurang* ökat mest procentuellt sett. *Guidehyrning, fiskekort m.m.* har i punktskattningen ökat men ökningen ligger inom felmarginalen.

Figur 2 – Omsättning totalt och per verksamhetskategori, år 2013–2022

De områden där mest omsättning allokeras är Götaland & Svealand samt Norrland medan havsområdet med störst allokerad omsättning är Mellersta Östersjön. Inlandsfisket utgör den större delen av fritidsfisket i Sverige när det kommer till fångst och ansträngning och således också omsättning som genereras tack vare fiskeaktiviteten. Allokeringen av omsättning sker

utifrån fiskedagar så korrelationen mellan ansträngning och omsättning är drivande i sammanhanget. Däremot finns det andra faktorer som avgör hur mycket och vad man spenderar pengar på. Det finns viss variation mellan åren inom respektive område, däremot så är merparten av skillnaderna inom de presenterade felmarginalerna. Värt att nämna i sammanhanget är dock att Norrlands omsättning ökade markant år 2022 jämfört med föregående år, skillnaden är statistiskt signifikant. Norrland är det enda område som uppvisar en statistiskt signifikant ökning mellan 2013 och 2022 när det kommer till totalomsättning. De flesta av de andra områdena har en skattad högre omsättning 2022 än 2013, däremot är skillnaden inte statistiskt signifikant. Observera att summeringen över områdena inte summerar exakt till totalen. Detta beror på partiellt bortfall för variablerna fiskedagar per område i relation till omsättningsvariablerna. Detta gäller även för förädlingsvärde och sysselsättningseffekter.

Figur 3 – Totalomsättning per område och år

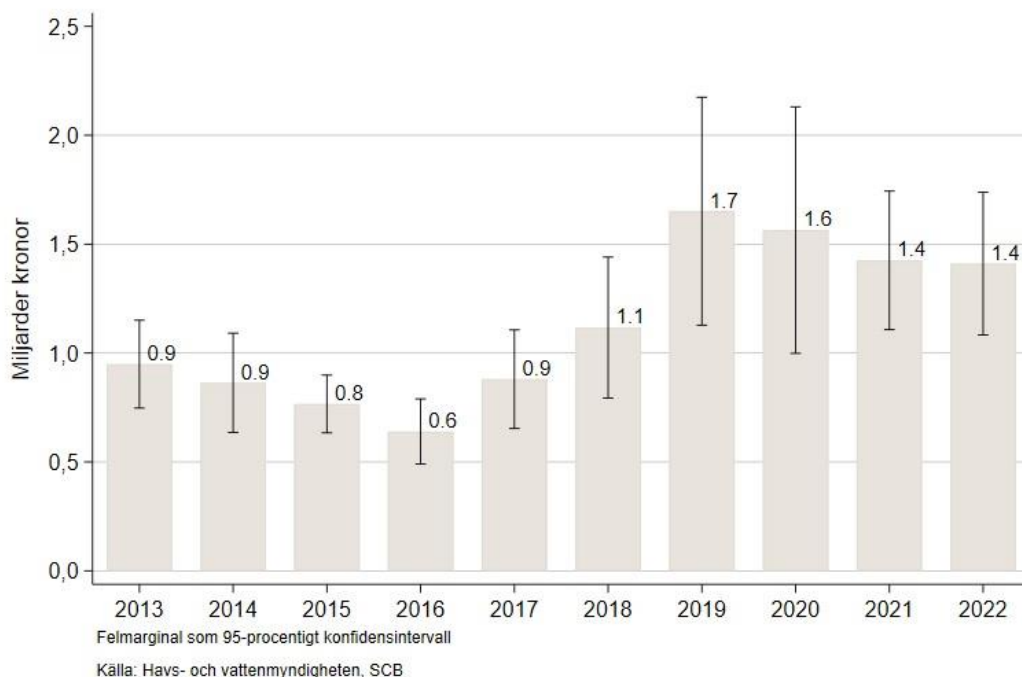
Man kan notera intressanta skillnader gällande vilka verksamhetskategorier som fritidsfiskare spenderar pengar inom, beroende på fiskeområde. Under tidsperioden som helhet så är det noterbart att Norrland är det område som sticker ut mest gällande fördelning av kostnader, se tabell 1. Där utgör resekostnader en signifikant större del av de totala kostnaderna jämfört med genomsnittet, vilket kan förklaras av längre resor till fiskedestinationen, då Norrland är en vanlig fiskedestination för fritidsfiskare från hela landet. Andelen som kan hänföras till *detaljhandeln* är signifikant lägre medan andelen kostnader för *hotell & restaurang* ligger på samma nivå som genomsnittet samtidigt som andelen utlägg för *guidehyrning*, *fiskekort m.m.* är högre än genomsnittet. Att anlita guide vid sitt fiske i Norrland är även det vanligt, samtidigt som dyrare fiskekort för specialsträckor också är vanligt förekommande. De båda går ofta ihop, i form av guidning på specialsträckor som kräver något dyrare fiskekort. Andelen av kostnaderna som utgörs av *guidehyrning*, *fiskekort m.m.* är även signifikant högre för Götaland & Svealand samt Öresund, vilket är i linje med förväntningarna. I Götaland & Svealand kan man tänka sig att den

större delen av dessa kostnader är kopplat till fiskekortsinköp medan det i Öresund enkom är kostnader för turboatsfiske.

Tabell 1 - Fördelning av omsättning per fiskeområde och verksamhetskategori, sammanslaget för åren 2013–2022. Felmarginal presenteras inom parentes

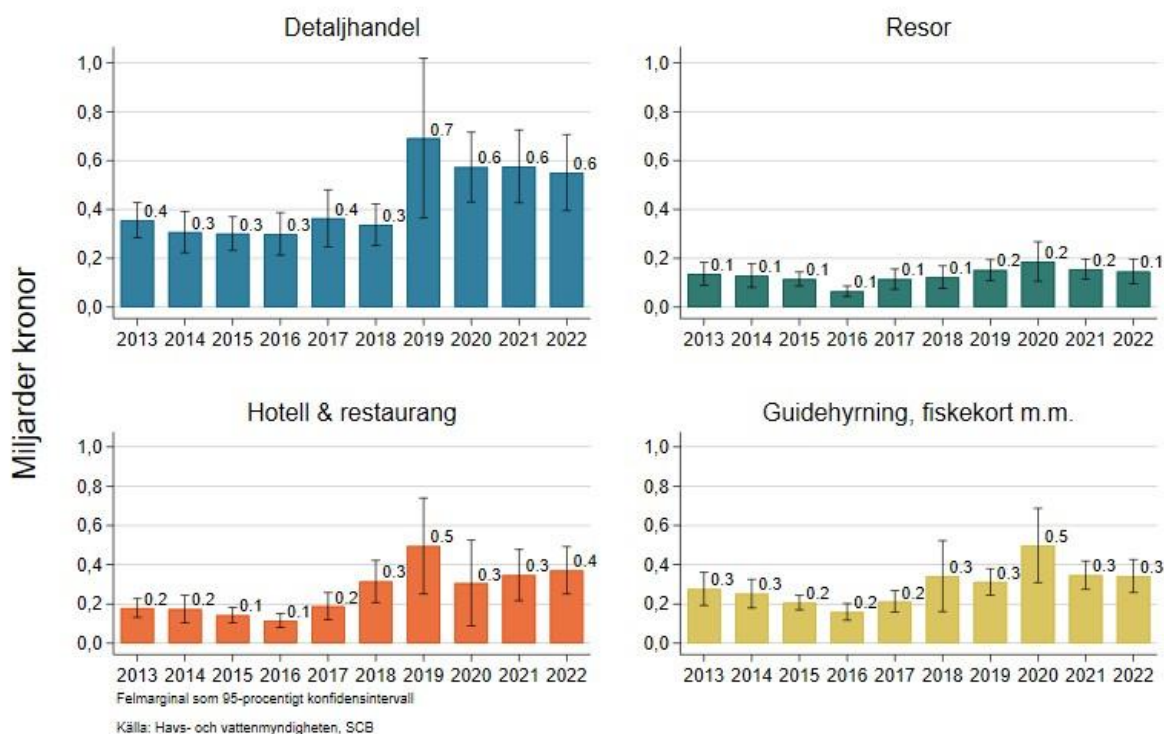
Område	Detaljhandel	Resor	Hotell & restaurang	Guidehyrning, fiskekort m.m.
Norrland	55% (3%)	25% (3%)	9% (1%)	11% (1%)
Götaland & Svealand	62% (3%)	17% (2%)	7% (2%)	14% (1%)
Stora sjöarna	67% (6%)	16% (3%)	9% (2%)	8% (3%)
Bottniska viken	69% (7%)	16% (4%)	10% (3%)	5% (2%)
Mellersta Östersjön	69% (4%)	16% (2%)	10% (2%)	6% (1%)
Södra Östersjön	66% (7%)	19% (3%)	10% (4%)	5% (2%)
Öresund	60% (8%)	16% (5%)	11% (4%)	13% (6%)
Kattegatt	74% (4%)	14% (3%)	8% (3%)	4% (2%)
Skagerrak	79% (5%)	10% (3%)	8% (3%)	2% (1%)
Genomsnitt	63% (2%)	18% (2%)	9% (1%)	10% (1%)

Utifrån omsättningen och den modell som inom besöksnäringen kallas Tourism Satellite Account har förädlingsvärdet skattats fram för respektive verksamhetskategori, område och år. Likt omsättningen så har förädlingsvärdet fluktuerat över tidsperioden med lägsta värde noterat 2016 på cirka 0,6 miljarder kronor och högsta värde noterat 2019 på 1,7 miljarder kronor, se figur 4. Skillnaden mellan dessa två punkter är statistiskt signifikant. Över tidsperioden har förädlingsvärdet ökat från 0,9 miljarder kronor till 1,4 miljarder kronor, vilket motsvarar en procentuell ökning på cirka 56 procent, skillnaden är statistiskt signifikant.

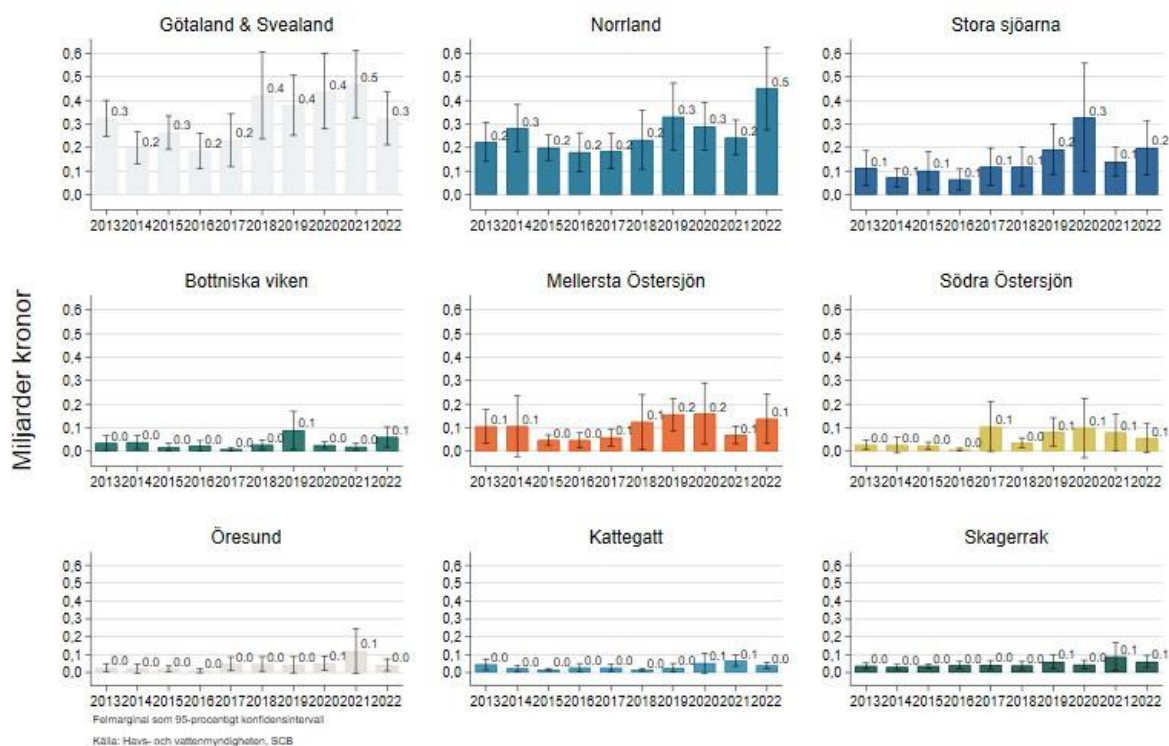
Figur 4 - Förädlingsvärde totalt, år 2013–2022

Förädlingsvärdet uppdelat per verksamhetskategori presenteras i figur 5. Likt för omsättningen så är *detaljhandeln* den bransch som står för störst andel av förädlingsvärdet. Förädlingsvärdet är starkt korrelerat med omsättningen varpå samma trender kan skönjas för förädlingsvärde. Man kan däremot se att de branscher som innefattar större del service har en högre förädlingsgrad (förädlingsvärde per omsatt krona) än t.ex. *detaljhandeln*. Detta ses främst inom verksamhetskategori *hotell & restaurang* men även inom verksamhetskategori *guidehyrning*, *fiskekort m.m.* Mätt i omsättning var *resor* den näst största verksamhetskategorin, medan den är den minsta när det kommer till förädlingsvärde. Två av fyra verksamhetskategorier följer den ökande trenden på totalnivå. Kategorierna *resor* och *guidehyrning, fiskekort m.m.* har inte ökat utan istället är på ungefär samma nivå.

Figur 5 - Förädlingsvärde totalt och per verksamhetskategori, år 2013-2022

Förädlingsvärdet totalt per område under tidsperioden presenteras i figur 6. Även för förädlingsvärdet kan man se att störst del av förädlingsvärdet är allokerat till inlandsområdena och har varit så under i princip hela tidsperioden. Likt omsättningen så ser vi en markant ökning i förädlingsvärde i Norrland år 2022 jämfört med föregående år och 2013. Både dessa skillnader är statistiskt signifikanta. Vidare kan man se signifikanta skillnader för Götaland & Svealands högsta förädlingsvärde (år 2021) jämfört med lägsta (år 2014). För övriga områden finns inga uppenbara signifikanta skillnader mellan 2013 och 2022. Man kan däremot konstatera att förädlingsvärdet fluktuerar mer för inlandsområdena än för havsområdena. Vidare är det Mellersta Östersjön som generellt sett har stått för störst del av förädlingsvärdet bland havsområdena, även det i likhet med omsättningen.

Figur 6 - Förädlingsvärde totalt per område år 2013–2022

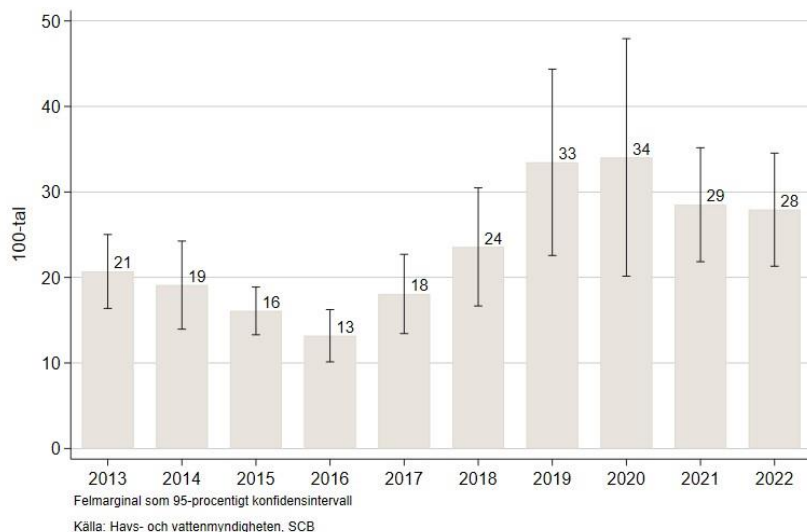
Fördelningen av förädlingsvärde mellan verksamhetskategorierna presenteras i tabell 2. Här blir det tydligt att *detaljhandeln* står för en mindre andel av det totala förädlingsvärdet än andelen avseende omsättning (tabell 1), vilket gäller för samtliga områden. Störst positiv skillnad andelsmässigt, jämfört med omsättningsandelen ser man för kategorin *guidehyrning, fiskekort m.m.* med en differens på 16 procentenheter, vilket gör denna kategori till en av betydande storlek när det kommer till förädlingsvärde. Detta beror, som tidigare nämnt, på att det generellt sett är en högre förädlingsgrad i de branscher som är serviceinriktade. Således ser vi samma trend för *hotell & restaurang* med en större andel när det gäller förädlingsvärde i relation till den andel som hotell och restaurang utgör när det gäller fritidsfiskerelaterad omsättning, en skillnad på 14 procentenheter. Verksamhetskategorin *resor* står, likt *detaljhandeln*, för en lägre andel av det totala förädlingsvärdet från fritidsfiske jämfört med den andel de utgör av den totala omsättningen.

Tabell 2 - Fördelning av förädlingsvärde per fiskeområde och verksamhetskategori, sammanslaget för åren 2013–2022. Felmarginal presenteras inom parentes

Område	Detaljhandel	Resor	Hotell & restaurang	Guidehyrning, fiskekort m.m.
Norrland	33% (3%)	16% (1%)	23% (3%)	28% (3%)
Götaland & Svealand	36% (3%)	11% (1%)	18% (3%)	35% (3%)
Stora sjöarna	43% (6%)	11% (2%)	24% (4%)	23% (7%)
Bottniska viken	45% (9%)	10% (3%)	29% (7%)	16% (4%)
Mellersta Östersjön	45% (6%)	11% (2%)	27% (5%)	16% (4%)
Södra Östersjön	44% (8%)	13% (2%)	28% (7%)	15% (5%)
Öresund	34% (6%)	9% (3%)	25% (9%)	32% (12%)
Kattegatt	52% (7%)	10% (3%)	25% (6%)	13% (4%)
Skagerrak	58% (8%)	8% (2%)	27% (6%)	7% (3%)
Totalt	39% (2%)	12% (1%)	23% (3%)	26% (2%)

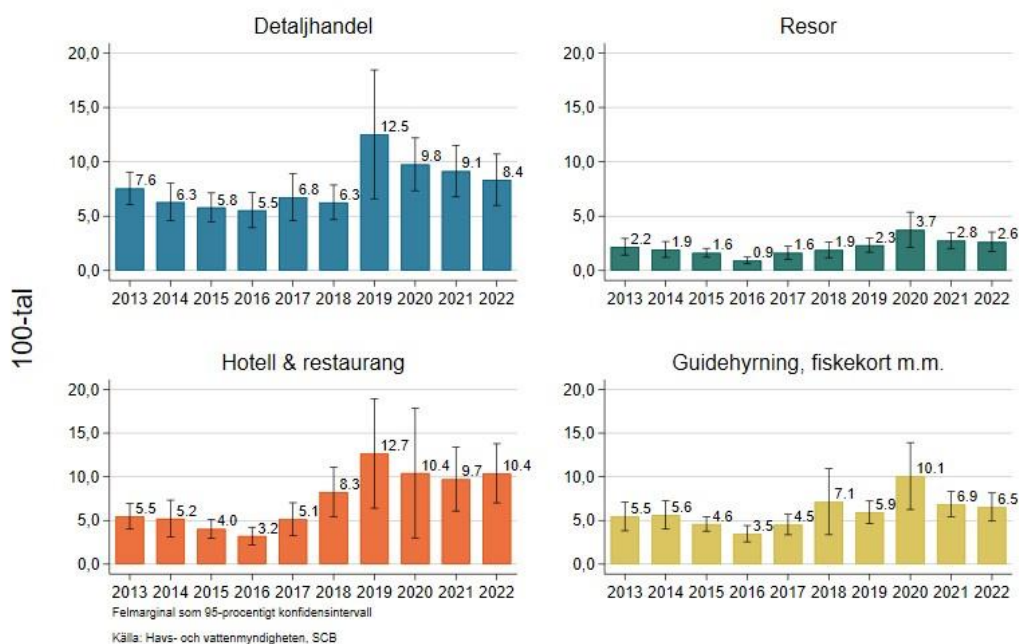
Med utgångspunkt i den omsättning som fritidsfisket ger upphov till kan man uppskatta sysselsättningseffekter som går att härleda till fritidsfiske som aktivitet. I denna kontext presenteras sysselsättningseffekter som årsverken, d.v.s. antal heltidstjänster per år. Figur 7 redogör för de uppskattade sysselsättningseffekterna mellan åren 2013 och 2022.

Sysselsättningseffekterna har även varierat mellan åren och då de är starkt kopplade till omsättningen så följer de samma trend. År 2016 uppskattades sysselsättningseffekten till cirka 1 300 årsverken, vilket är den lägsta noteringen, och år 2020 till 3 400 årsverken som är den högsta. Skillnaden mellan dessa är statistiskt signifikant. År 2022 uppgick sysselsättningseffekten till cirka 2 800 årsverken vilket är statistiskt signifikant högre än fyra av dem fem första åren, enbart skillnaden mot 2013 som inte är statistiskt signifikant. Man kan således konstatera att det finns även en ökande trend gällande sysselsättningseffekter som genereras av fritidsfiskeaktivitet.

Figur 7 - Sysselsättningseffekter totalt, år 2013–2022

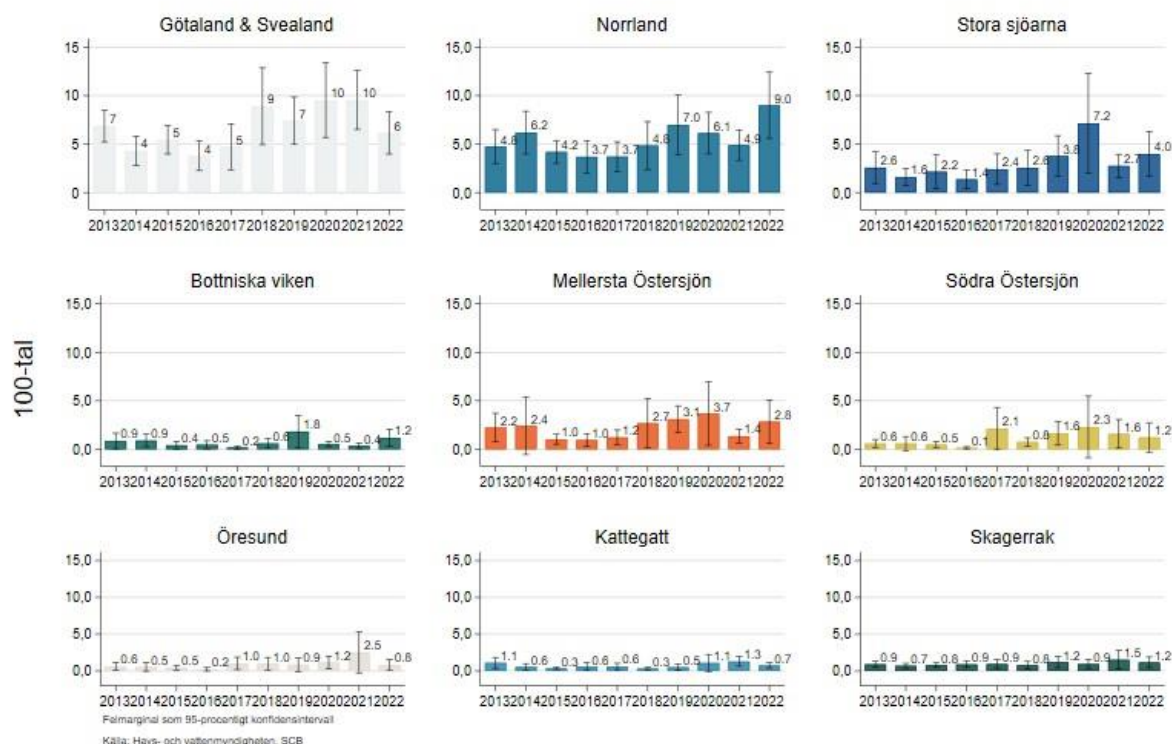
Sysselsättningseffekterna går även att dela in i de fyra verksamhetskategorierna som används i denna rapport. Sedan 2018 är det kategorin *hotell & restaurang* som står för störst sysselsättningseffekt av de fyra kategorierna, tätt följt av *detaljhandeln*. När det kommer till sysselsättningseffekter blir det tydligt att det är inom de serviceinriktade kategorierna som man kan se störst effekt, dels som tidigare nämnt i kategorin *hotell & restaurang* men även i kategorin *guidehyrning, fiskekort m.m.* För vissa år skattas kategorin *guidehyrning, fiskekort m.m.* till större än *detaljhandeln*, vilket ger en helt annan bild än den gällande omsättning. Dessa skillnader blir således mycket intressanta att belysa och gör denna indelning av statistiken relevant i sammanhanget.

Figur 8 - Sysselsättningseffekter per kategori och år

Sysselsättningseffekter totalt per område under tidsperioden presenteras i figur 9.

Sysselsättningseffekterna följer samma mönster som omsättning och förädlingsvärde gällande allokering, dvs. inlandsområdena står för störst andel. Även för sysselsättningseffekter kan man konstatera en markant ökning i sysselsättningseffekter i Norrland år 2022 jämfört med föregående år och 2013, vilket är statistiskt signifikanta skillnader. Sett över hela tidsperioden så är den relativa ordningen mellan områdena snarlik med vissa årsvariationer. Dessutom är de flesta skillnader mellan åren inom respektive felmarginall.

Figur 9 - Sysselsättningseffekter totalt per område år 2013–2022

Fördelningen av sysselsättningseffekter mellan verksamhetskategorierna per område presenteras i tabell 3. Även här är det tydligt att detaljhandeln står för en mindre andel av den totala sysselsättningseffekten än andelen avseende omsättning (tabell 1), vilket gäller för samtliga områden. Denna skillnad varierar mellan 27 och 32 procentenheter med ett medelvärde på 30 procentenheter, vilket visar på att skillnaden är stor för samtliga områden. Detaljhandeln och hotell & restaurang är i princip lika stora andelsmässigt gällande sysselsättningseffekter, följd av guidehyrning, fiskekort m.m. Verksamhetskategorin resor, som är näst störst andelsmässigt, står för minst andel när det kommer till sysselsättningseffekter. Det råder således många skillnader mellan indikatorerna beroende på verksamhetskategori. Generellt sett så ökar hotell & restaurang och guidehyrning, fiskekort m.m. och blir viktiga verksamhetskategorier medan detaljhandel och resor får mindre relevans i sammanhang sysselsättningseffekter. Ett område som sticker ut i sammanhanget är Skagerrak som har högst skattad andel för detaljhandeln och lägst andel för guidehyrning, fiskekort m.m. vilket skiljer sig gentemot genomsnittet, där skillnaderna är statistiskt signifikanta för majoriteten av verksamhetskategorierna.

Tabell 3 - Fördelning av sysselsättning per fiskeområde och verksamhetskategori, sammanslaget för åren 2013–2022.
Felmarginal presenteras inom parentes

Område	Detaljhandel	Resor	Hotell & restaurang	Guidehyrning, fiskekort m.m.
Norrland	28% (3%)	12% (2%)	31% (4%)	28% (2%)
Götaland & Svealand	32% (3%)	9% (0%)	25% (4%)	34% (4%)
Stora sjöarna	36% (7%)	9% (1%)	33% (6%)	22% (7%)
Bottniska viken	39% (8%)	8% (2%)	38% (9%)	15% (4%)
Mellersta Östersjön	39% (6%)	9% (1%)	37% (6%)	15% (4%)
Södra Östersjön	37% (9%)	10% (2%)	38% (9%)	15% (5%)
Öresund	28% (5%)	7% (3%)	33% (12%)	32% (12%)
Kattegatt	44% (7%)	8% (3%)	35% (7%)	13% (4%)
Skagerrak	49% (8%)	6% (2%)	37% (7%)	7% (3%)
Total	33% (3%)	9% (1%)	32% (3%)	26% (2%)

2.2.2 År 2022

Den senaste tillgängliga statistiken avseende fritidsfiske i Sverige är för referensår 2022. Uppskattningarna av fritidsfiskets bidrag till svensk ekonomi kan utöver tidigare indelningar i denna rapport även delas in i ett antal olika underkategorier, däribland kön och ålder samt var man bor. Dessa indelningar redovisas i tabell 4. Observera att det är boenderegion som avses i denna tabell, dvs. vart fritidsfiskaren bor och inte vart man fiskar. Indelning efter fiskeområde, dvs. vart man fiskat presenteras i tabell 5. Tabellerna redogör för omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter avseende år 2022.

Som tidigare beskrivet var den totala omsättningen cirka 5,7 miljarder kronor år 2022. Av 5,7 miljarder kronor uppskattas det att män stod för 4,8 miljarder kronor och kvinnor för 0,9 miljarder kronor. Skillnaden mellan könen är statistiskt signifikant. Omsättningen skiljer sig även åt beroende av ålder. Statistiken har delats in i tre större ålderskohorter, 16–30 år, 31–50 år samt 51–80 år. 31–50 år är den åldersgrupp som har högst uppskattad omsättning av de tre, där skillnaden är statistiskt signifikant jämfört med den äldre kohorten, 51–80 år. Det finns ingen statistiskt signifikant skillnad i bidrag till omsättningen mellan fritidsfiskare som är 16–30 år respektive 31–50 år. Nästa block av kategorier är baserat på var man bor. Statistiken är indelad utifrån tre olika geografiska variabler; om man bor i inlandet eller vid kusten, boenderegion (se tabell för vidare indelning) och om man bor i storstadsregion eller övriga Sverige. Storlek på omsättning skiljer sig inte åt mellan inland och kust. Däremot kan vi se att vid en finare indelning så finns det vissa statistiska signifikanta skillnader mellan områden. Götaland och Svealands slättbygd är det område med högst uppskattad omsättning, följt av Norrlandskusten och Norrlands inland. Vidare ser vi att det finns stor skillnad i total omsättning mellan storstadsregion och övriga Sverige, skillnaden är statistiskt signifikant.

Förädlingsvärdet totalt uppgick till 1,4 miljarder kronor varav cirka 1,2 miljarder genererades av män och 0,3 miljarder² av kvinnor, skillnaden är statistiskt signifikant. Åldersgruppen 31–50 år har det högsta uppskattade förädlingsvärdet av de tre åldersgrupperna om cirka 0,6 miljarder kronor. De andra två åldersgrupperna skattas till 0,4 miljarder kronor vardera. Skillnaderna mellan åldersgrupperna är således inte lika stora och det finns heller inga signifikanta skillnader mellan dessa. Skillnaden mellan boendeområde inland och kust så finns det ingen statistiskt signifikant skillnad. Gällande boendeområde med en finare indelning så finns det statistiskt signifikanta skillnader. Götaland & Svealands slättbygd skattas ha högst förädlingsvärde på cirka 0,4 miljarder kronor vilket är statistiskt signifikant högre än samtliga områden förutom Norrlandskusten och Norrlands inland. Norrlandskusten och Norrlands inland står för näst störst och tredje störst förädlingsvärde på 0,3 respektive 0,2 miljarder kronor. Förädlingsvärdet skiljer sig stort mellan storstadsregioner och övriga Sverige där övriga Sverige har ett statistiskt signifikant större förädlingsvärde.

Sysselsättningseffekterna uppgick till cirka 2 800 årsverken under 2022. I likhet med omsättning och förädlingsvärde så genererades merparten av män och skillnaden är statistiskt signifikant. Vidare finns det inga statistiskt signifikanta skillnader mellan de tre åldersgrupperna men storheterna dessa emellan har ungefär samma fördelning som den för omsättning och förädlingsvärde. Likaså gäller för boendeområde för indelningen inland och kust. Däremot kan man se en liten annan fördelning när det kommer till den finare indelningen om åtta

² Observera avrundningsfel vid summering av män (1,2 miljarder kronor) och kvinnor (0,3 miljarder kronor), vilket inte är samma som totalen på 1,4 miljarder kronor.

boendeområden. Götaland & Svealands slättbygd är det boendeområde som genererar högst sysselsättningseffekter följt av Norrlandskusten, vilket är i likhet med tidigare presenterade indikatorer. Däremot fluktuerar det mer mellan övriga områden vilket skiljer sig gentemot omsättning och förädlingsvärde. Skillnaderna mellan dessa är däremot inte statistiskt signifikanta. Övriga Sverige står för merparten av sysselsättningseffekterna, 2 200 av de totala 2 800 årsverken, skillnaden mellan övriga Sverige och storstadsregionerna är statistiskt signifikant.

Tabell 4 - Samhällsekonomiska effekter per kategori år 2022. Felmarginal inom parentes.

Kategori	Omsättning (mdkr)	Förädlingsvärde (mdkr)	Sysselsättningseffekter (100-tal årsverken)
Totalt	5,7 (1,4)	1,4 (0,3)	28 (7)
Män	4,8 (1,4)	1,2 (0,3)	23 (6)
Kvinnor	0,9 (0,3)	0,3 (0,1)	5 (2)
16–30 år	1,6 (0,9)	0,4 (0,2)	7 (4)
31–50 år	2,6 (1,0)	0,6 (0,2)	12 (4)
51–80 år	1,5 (0,4)	0,4 (0,1)	8 (2)
Inland	3,3 (1,2)	0,8 (0,3)	16 (5)
Kust	2,4 (0,7)	0,6 (0,2)	12 (4)
Norrlandskusten	1,2 (0,6)	0,3 (0,2)	6 (4)
S. Ostkusten, Öland och Gotland	0,5 (0,3)	0,1 (0,1)	3 (2)
Sydskusten	0,3 (0,2)	0,1 (0,0)	1 (1)
Västskusten	0,4 (0,2)	0,1 (0,0)	2 (1)
S. Götalands inland	0,5 (0,3)	0,1 (0,1)	3 (2)
Götaland och Svealands slättbygd	1,5 (0,9)	0,4 (0,2)	8 (4)
N. Götaland och Svealands inland	0,3 (0,3)	0,1 (0,1)	2 (1)
Norrlands inland	0,9 (0,7)	0,2 (0,1)	3 (2)
Storstad	1,2 (0,4)	0,3 (0,1)	6 (2)
Övriga Sverige	4,5 (1,4)	1,1 (0,3)	22 (6)

Tabell 5 redogör för hur omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter fördelar sig över fiskeområdena för det senaste undersökningsåret, 2022. Gällande omsättning så skattas Norrland som det område med högst omsättning, cirka 1,9 miljarder kronor. Osäkerheten i statistiken är dock relativt stor, varpå ingen statistiskt signifikant skillnad finns jämfört med Götaland & Svealand, som är det område med näst störst omsättning på cirka 1,3 miljarder kronor. Området med tredje högst omsättning är Stora sjöarna (0,8 miljarder kronor). Jämfört med Norrland och Götaland & Svealand så är skillnaderna statistiskt signifikanta. Fördelningen av förädlingsvärde per område skiljer sig jämfört med fördelning av omsättning. Norrland är det område med högst förädlingsvärde, cirka 0,5 miljarder kronor, följt av Götaland & Svealand (0,2 miljarder kronor), även här är felmarginerna stora varpå ingen statistiskt signifikant skillnad kan påvisas. Stora sjöarna är det tredje största området med ett förädlingsvärde på cirka 0,2 miljarder kronor. Här finns det en statistiskt signifikant skillnad jämfört med Norrland. Liknande fördelning råder för sysselsättningseffekterna, där Norrland är störst med 9 000 årsverken följt av Götaland & Svealand med 6 200 årsverken, skillnaden är inte heller här statistiskt signifikant. Även för sysselsättningseffekterna finns det en statistiskt signifikant skillnad mellan Norrland och stora sjöarna.

Tabell 5 – Samhällsekonomiska effekter per fiskeområde år 2022. Felmarginal inom parentes.

	Omsättning (mdkr)	Förädlingsvärde (mdkr)	Sysselsättningseffekter (100-tal årsverken)
Götaland & Svealand	1,3 (0,4)	0,3 (0,1)	6,2 (2)
Norrland	1,9 (0,9)	0,5 (0,2)	9,0 (3)
Stora sjöarna	0,8 (0,5)	0,2 (0,1)	4,0 (2)
Bottenviken & Bottenhavet	0,3 (0,2)	0,1 (0,0)	1,2 (1)
Mellersta Östersjön	0,5 (0,4)	0,1 (0,1)	2,8 (2)
Södra Östersjön	0,2 (0,2)	0,1 (0,1)	1,2 (2)
Öresund	0,2 (0,1)	0,0 (0,0)	0,8 (1)
Kattegatt	0,2 (0,1)	0,0 (0,0)	0,7 (0)
Skagerrak	0,3 (0,2)	0,1 (0,0)	1,2 (1)

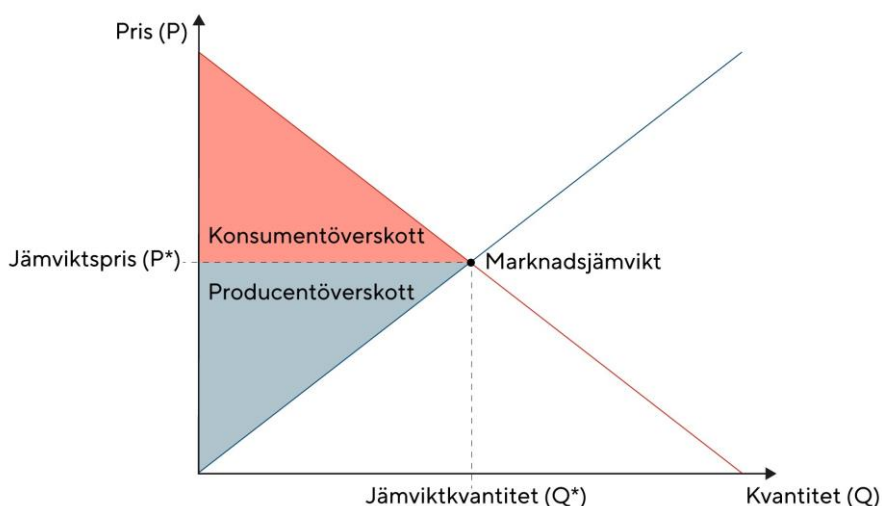
Att fördelningen mellan områdena skiljer sig åt beroende på indikator (omsättning eller förädlingsvärde/sysselsättningseffekter) kan bero på olika faktorer. Den främsta faktorn är att inom respektive område sker konsumtion (omsättning) i olika verksamhetskategorier och de olika verksamhetskategorier har olika stora förädlingsgrad (förädlingsvärde per omsatt krona), där verksamhetskategorier som är mer serviceinriktade oftast har en högre förädlingsgrad. Detsamma gäller för sysselsättningseffekter där omsättning per årsverken skiljer sig mellan verksamhetskategorier. En genomgående trend är däremot att inlandsområdena är störst för både omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter.

3 Konsumentöverskott inom fritidsfisket

3.1 Vad är ett konsumentöverskott?

Konsumentöverskott är en central ekonomisk term som används för att mäta den samhällsekonomiska nyttan som konsumenterna upplever när de köper en vara eller tjänst på marknaden. Konsumentöverskott är ett viktigt begrepp inom nationalekonomin eftersom det hjälper till att förstå hur priser påverkar konsumtionen och välfärden för konsumenterna. Konsumentöverskottet av fritidsfiske i Sverige avser den nytta eller det mervärde som fritidsfiskare upplever när de utövar sitt fiske. Det representerar skillnaden mellan vad dessa fritidsfiskare är villiga att betala för att delta i fritidsfiske och det faktiska priset de betalar för att utöva denna aktivitet. Det är således ett mått på fritidsfiskarens nytta av att vara ute och fiska. Faktorerna som påverkar konsumentöverskottet av fritidsfiske är många, bl.a. tillgänglighet, kvaliteten på fiskevattnet, mängden fiskarter, sannolikheten att få napp, miljöpåverkan samt eventuella regler och restriktioner som styr fisket. En förvaltning som bidrar till att bevara och stärka fiskbestånden inklusive en hållbar hantering av fisket är viktig för att säkerställa att konsumentöverskottet bibehålls över tid och att fritidsfisket fortsätter att vara en attraktiv aktivitet för allmänheten. Ett konsumentöverskott för fritidsfisket är en viktig indikator som kan användas för att utvärdera effekterna av olika förvaltningsbeslut eller regleringar. Det kan även vara ett stöd i avvägningen mellan olika intressen, t.ex. vid överväganden om ifall miljöåtgärder ska genomföras eller ej. Monetära värden exemplifierar och tydliggör den relativa storleksordningen på olika samhällsekonomiska nyttor och kostnader som specifika förvaltningsbeslut medför.

Figur 10 är en grafisk representation av konsumentöverskott och producentöverskott på en marknad. Konsumentöverskottet illustreras som området mellan efterfrågekurvan och det jämviktspris på råder marknaden. Konsumentöverskottet minskar om priset ökar och ökar om priset sjunker, allt annat är lika. Konsumentöverskottet påverkas av utbud och efterfrågan på varan eller tjänsten, vilket i sin tur påverkas av priset på fritidsfiske. En fritidsfiskare är således beredd att fiska givet en viss kostnadsbild (den röda linjen i diagrammet). Om kostnadsbilden av olika anledningar ändras, t.ex. ökade drivmedelskostnader eller att fiskekortet ökat i pris, så kommer vissa fritidsfiskare att avstå fiske, d.v.s. efterfrågan sjunker. Ökade kostnader för fiske innebär att konsumentöverskottet sjunker, då skillnaden mellan den faktiska kostnaden och vad fritidsfiskaren är villig att betala för sitt fiske har minskat samt att vissa har slutat att fiska.

Figur 10 - illustration av konsumentöverskott, producentöverskott och marknadssjämvikt

Konsumentöverskottet ska alltså tolkas som det rekreativvärde som fritidsfiskare får ut av att ägna sig åt fritidsfiske. Konsumentöverskottet är ett teoretiskt välfärdsåtgång som baseras på antaganden om konsumenters preferenser och efterfrågan, vilket kan vara svårt att mäta exakt. Modellen och beräkningarna som används kan vara känsliga för de antaganden som görs och små ändringar i antaganden kan leda till betydande förändringar av resultaten.

Vidare bör man också nämna att konsumentöverskottet oftast, och även i denna kontext, presenteras som ett bruttovärde, d.v.s. man tar inte hänsyn till någon alternativ aktivitet som fritidsfiskaren skulle ha utövat om den inte ägnade sig åt fritidsfiske. Man värderar således själva fiskeaktiviteten och inte det extra värde som fritidsfiskeaktiviteten inneburit i relation till andra möjliga aktiviteter. Om en individ inte fiskade så kan man anta att denne hade ägnat sig åt något annat som i de flesta fall också genererat nytta, t.ex. trädgårdsarbete, träning eller att umgås med vänner. Givet detta kan man således inte tillräkna hela konsumentöverskottet från fritidsfisket som ett ytterligare värde till samhället.

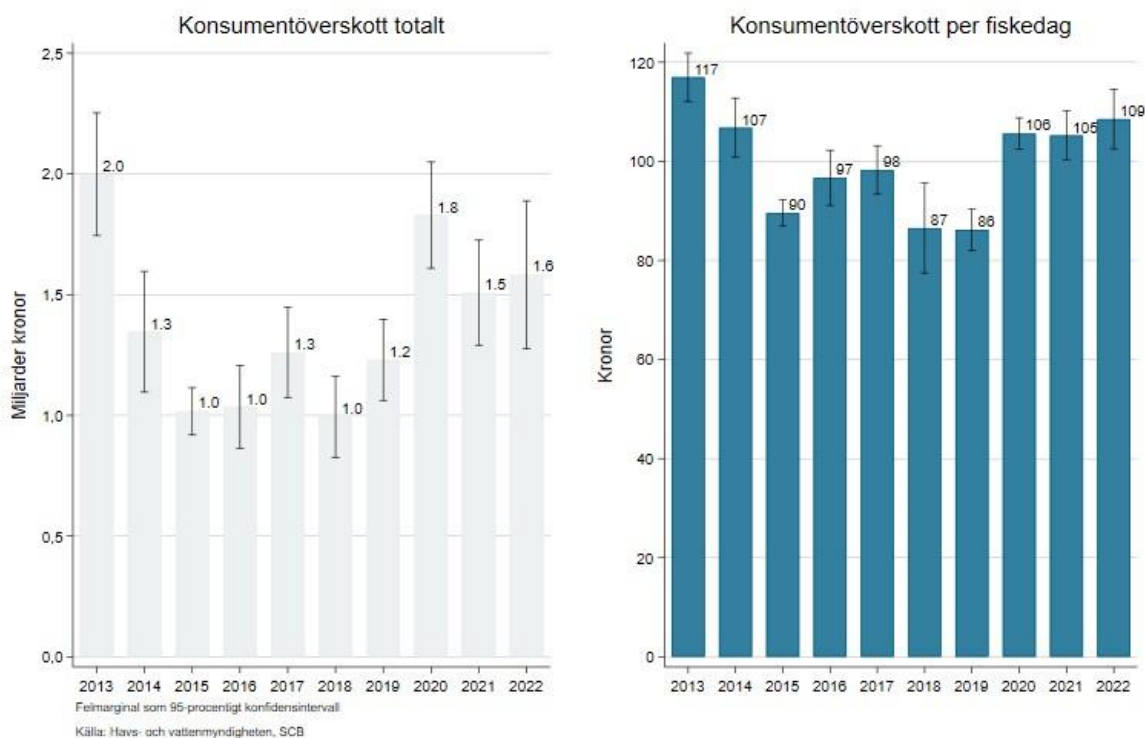
3.2 Konsumentöverskott av fritidsfiske i Sverige

Utifrån fritidsfiskeundersökningen och en resekostnadsmodell som är framtagen av (Carlén, et al., 2019) har ett konsumentöverskott estimerats. Figur 11 redogör för totalt konsumentöverskott per år (graf till vänster) och konsumentöverskott per fiskedag (till höger) under den senaste 10-årsperioden, 2013–2022.

Konsumentöverskottet har fluktuerat under tidsperioden med ett högsta estimerat värde på 2 miljarder kronor år 2013 till ett lägsta estimerat värde på 1 miljard kronor år 2018.

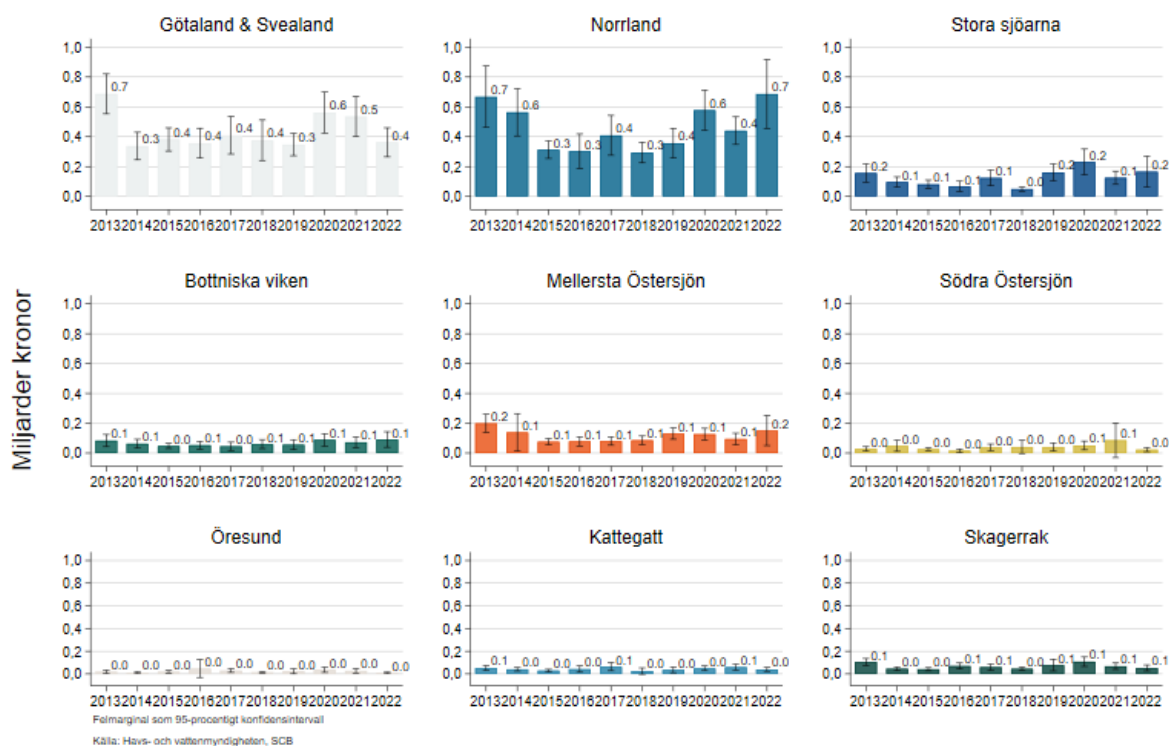
Årsgenomsnittet under tidsperioden estimeras till 1,4 miljarder kronor. För det senast tillgängliga året, 2022, estimeras konsumentöverskottet till 1,6 miljarder kronor. Konsumentöverskottet per fiskedag har också, liksom konsumentöverskottet totalt, fluktuerat under tidsperioden.

Konsumentöverskottet totalt beror på konsumentöverskottet per dag samt antal fiskedagar varpå ungefär samma trend kan skönjas dessa emellan. Högst estimerat konsumentöverskott per fiskedag uppgick till 117 kronor år 2013 och lägst estimerat konsumentöverskott till 86 kronor år 2019. Årsgenomsnittet per fiskedag under tidsperioden estimeras till 100 kronor och till 109 kronor för det senast tillgängliga året, 2022.

Figur 11 - Konsumentöverskott totalt per år

Likt omsättning, förädlingsvärde och sysselsättningseffekter är det fisket i inlandsområdena som genererar störst totalt konsumentöverskott. Sett över hela tidsperioden hamnar en stor del av konsumentöverskottet i Götaland & Svealand, vilket främst beror på att det är en stor andel av fiskedagarna som sker i detta område. För Norrlands del handlar de höga värdena dels om ett stort antal fiskedagar men även att konsumentöverskottet per fiskedag är högre här än för övriga områden. Det estimerade konsumentöverskottet för respektive område har under tidsperioden fluktuerat för samtliga områden. Skillnaderna är dock inom de felmarginaller som presenteras varpå man kan konstatera att konsumentöverskottet totalt sett är relativt konstant över tid.

Figur 12 - Konsumentöverskott totalt per område år 2013–2022

I tabell 6 redovisas konsumentöverskottet uppdelat på ett antal olika redovisningsgrupper. Konsumentöverskottet totalt och per fiskedag skiljer sig åt beroende på redovisningsgrupp. En av de största skillnaderna kan man se mellan könen, då män har ett dubbelt så högt estimerat konsumentöverskott per fiskedag jämfört med kvinnor (126 kronor jämfört med 60 kronor), skillnaden är statistiskt signifikant. Totalt sett står männen för cirka 88 procent av konsumentöverskottet, vilket också är en effekt av att de fiskar fler dagar på ett år jämfört med kvinnor.

Vidare finns det vissa skillnader mellan åldersgrupper gällande konsumentöverskottet per fiskedag. Den främsta skillnaden ser vi mellan den yngsta och den äldsta åldersgruppen, där den yngre har ett något högre konsumentöverskott per fiskedag (125 kronor jämfört med 99 kronor), skillnaden är statistiskt signifikant. Däremot råder det gällande det totala konsumentöverskottet snarare en jämn fördelning mellan åldersgrupperna, på cirka en halv miljard vardera där skillnaderna mellan grupperna inte är statistiskt signifikanta. Att det inte finns en skillnad beror på att fiskedagar per åldersgrupp fördelar sig annorlunda jämfört med konsumentöverskottet per fiskedag. Den äldre åldersgruppen, 51–80 år, har fler fiskedagar varpå effekten av ett lägre konsumentöverskott per fiskedag motverkas av ett högre antal fiskedagar.

Man kan också se att det finns en tydlig skillnad i konsumentöverskott per dag beroende på var fritidsfiskarna bor. Förenklat kan man säga att konsumentöverskottet ökar ju längre norrut de bor, utifrån de områden som redovisas i tabell 6. Norrlands inland och norra Götaland & Svealand har de två högst estimerade värdena följt av Norrlandskusten. Skillnaden mellan de två förstnämnda och övriga områden är statistiskt signifikanta. Det finns statistiskt signifikant skillnad mellan Norrlands inland och Norrlandskusten men däremot inte mellan norra Götaland & Svealand och

Norrlandskusten. Vidare visar analysen att det inte finns någon statistiskt signifikant skillnad mellan de två områdena med högst konsumentöverskott, Norrlands inland och norra Götaland & Svealand. Exakt samma fördelning mellan områdena råder inte gällande det totala konsumentöverskottet. Här har antalet fiskedagar och antalet fritidsfiskare (via befolkningstäthet) en betydande effekt. Störst totalt konsumentöverskott estimeras för Norrlands inland följt av Götaland & Svealands slättbygd, på 0,5 respektive 0,4 miljarder kronor.

För regionerna blir det tydligt att det finns en skillnad mellan inlandskommuner och kustkommuner gällande konsumentöverskott per fiskedag. För de som bor i inlandskommuner skattas konsumentöverskottet per fiskedag till 127 kronor, att jämföra med 85 kronor för invånare i kustkommuner, där skillnaden är statistiskt signifikant. Samma jämförelse kan göras mellan storstadsområden³ och övriga Sverige där den sistnämnda står för ett högre konsumentöverskott per fiskedag (76 kronor jämfört med 120 kronor), även denna skillnad är statistiskt signifikant.

Tabell 6 - Konsumentöverskott totalt och per fiskedag per redovisningsgrupp år 2022. Felmarginal inom parentes.

Redovisningsgrupp	Totalt (miljarder kronor)	Per fiskedag (kronor)
Totalt	1,6 (0,3)	109 (6)
Män	1,4 (0,3)	126 (8)
Kvinnor	0,1 (0,0)	60 (6)
16–30 år	0,5 (0,2)	125 (19)
31–50 år	0,6 (0,2)	108 (10)
51–80 år	0,5 (0,1)	99 (7)
Norrlandskusten	0,3 (0,1)	118 (15)
S. Ostkusten, Öland o Gotland	0,1 (0,0)	70 (7)
Sydskusten	0,0 (0,0)	57 (8)
Västskusten	0,1 (0,0)	80 (12)
S. Götalands inland	0,1 (0,0)	84 (15)
Götaland & Svealands slättbygd	0,4 (0,2)	107 (9)
N. Götaland & Svealands inland	0,1 (0,1)	152 (25)
Norrlands inland	0,5 (0,2)	188 (29)
Inland	1,1 (0,3)	127 (10)
Kust	0,5 (0,1)	85 (6)
Storstadsområde	0,2 (0,1)	78 (7)
Övriga	1,4 (0,3)	120 (8)

Ett konsumentöverskott är självklart också drivet av var man väljer att fiska och det specifika fiskets förutsättningar. Tabell 7 redogör för konsumentöverskott totalt och per fiskedag år 2022 uppdelat mellan nio fiskeområden. Konsumentöverskottet per fiskeområde följer ungefär samma trend som boenderegionen som redogjordes för ovan i tabell 6. Vi kan konstatera att Norrland har högst estimerat konsumentöverskott per fiskedag på 143 kr, följt av Stora sjöarna på 109 kr. Norrland skiljer sig från övriga områden där skillnaden är statistiskt signifikant jämfört med samtliga. Öresund är det fiskeområde med lägst estimerat konsumentöverskott per fiskedag på 59 kronor och även Södra Östersjön har, i sammanhanget, ett lågt estimerat konsumentöverskott

³ Definierat som Stor-Göteborg (13 kommuner), Stor-Stockholm (26 kommuner) och Stor-Malmö (12 kommuner). Se https://www.scb.se/contentassets/1e02934987424259b730c5e9a82f7e74/storstadsomr_karta.pdf för mer info.

per fiskedag på 86 kr. Sett till konsumentöverskott totalt är det inlandsområdena som genererar störst värden, Norrland följt av Götaland & Svealand samt Stora sjöarna. I detta sammanhang sticker de två förstnämnda områdena ut då det är dessa tillsammans som står för cirka två tredjedelar av det totala konsumentöverskottet i Sverige. Observera att för vissa områden står det 0,0. I själva verket är det inte estimerat till 0 utan enbart avrundat till 0,0 (d.v.s. värdet är lägre än 0,049 miljarder kr).

Tabell 7 - Konsumentöverskott per fiskeområde år 2022. Felmarginal inom parentes.

	Totalt (miljarder kronor)	Per fiskedag (kronor)
Götaland & Svealand	0,4 (0,1)	101 (9)
Norrland	0,7 (0,2)	143 (16)
Stora sjöarna	0,2 (0,1)	109 (13)
Bottenviken & Bottenhavet	0,1 (0,1)	102 (23)
Mellersta Östersjön	0,2 (0,1)	100 (13)
Södra Östersjön	0,0 (0,0)	86 (18)
Öresund	0,0 (0,0)	59 (16)
Kattegatt	0,0 (0,0)	95 (16)
Skagerrak	0,1 (0,0)	91 (15)

4 Slutsatser och diskussion

Fritidsfisket i Sverige omsätter en ansevärd mängd kronor årligen. Denna omsättning ger upphov till samhällsekonomiska effekter som denna rapport har kvantifierat och tillgängliggjort. Utifrån rapportens definition uppgick omsättningen som går att hänföra till fritidsfiskeaktiviteten till cirka 5,7 miljarder kronor år 2022. Av omsättningen förädlades cirka 1,4 miljarder kronor, vilket är att likställa med fritidsfiskets direkta bidrag till svensk BNP. Utöver bidrag till svensk ekonomi i form av det ekonomiska värdet av de varor och tjänster som fritidsfisket genererar fritidsfisket även upphov till sysselsättningseffekter. Totalt sysselsättningseffekt uppgick till 2 800 årsverken år 2022.

Det uppskattade konsumentöverskottet per fiskedag av svenskt fritidsfiske i Sverige uppgick till mellan 103 och 115 kr, vilket är i paritet med andra studier som genomförts i Sverige. Till exempel (Paulrud, 2004) som undersöker fritidsfisket med en enkätstudie i Bohuslän, Kaitumälven och Byskeälv. Konsumentöverskottet i dessa fisken uppskattas till mellan 53 och 166 kronor per fiskedag beroende på område. Vidare finns det andra studier som styrker robustheten i den resekostnadsmodell som används i denna rapport. (Kinell, et al., 2009) sammanställde studier från åren 1997–2003 som skattat nyttan av fritidsfiske. Det uppskattade schablonvärdet av en fiskedag uppgick till mellan 52 och 308 kronor vid fiske efter ädelfisk och annat fiske till mellan 21 och 158 kronor, vilket är i samma härad som resultaten från föreliggande studie.

Indikatorerna i denna rapport är framtagna med utgångspunkt i en tidigare HaV-rapport som redogör för samhällsekonomiska begrepp i yrkes- och fritidsfiske (Waldo, et al., 2022). I rapporten konstaterar man att det går att göra jämförelser mellan yrkes- och fritidsfisket för ett antal indikatorer. Däribland omsättning, förädlingsvärde, sysselsättning och nettobidrag till samhällsekonomin, där det sistnämnda definieras som summan av producentöverskott och konsumentöverskott inom respektive fiske. Vidare beskriver rapporten att producentöverskottet för fritidsfisket kan antas vara minimalt då det på lång sikt finns få hinder för nya företag att etablera sig på marknaden. Samtidigt som konsumentöverskottet inom yrkesfisket kan antas vara minimalt utifrån empiriska skattningar. Med dessa antaganden kan man således dra slutsatsen att fritidsfiskets konsumentöverskott i praktiken kan jämföras med yrkesfiskets producentöverskott inom begreppet "nettobidrag till samhällsekonomin". En motsvarande rapport för yrkesfisket och senare en jämförelse mellan fritidsfisket och yrkesfisket är exempel på två rapporter inom fiskförvaltningen som hade varit till stor nytta för samtliga intressenter.

Resultaten i denna rapport kan användas i projekt internt och externt där en värdering av fritidsfisket i Sverige är relevant. Resultaten kommer således fisk-, vatten-, och havsförvaltningen samt allmänheten till gagn och ger ett urval av indikatorer med olika upplösning. Detta kan bidra till att beslutsunderlagen inom förvaltningen blir bättre och att beslut fattas på bättre grunder. Av denna anledning finns det också skäl till att vidareutveckla och presentera ytterligare nedbrytningar av informationen. Sådana ytterligare nedbrytningar ryms inte inom denna rapport men är något som rekommenderas att tillgängliggöras framöver. Då fritidsfiskeundersökningen genomförs årligen och är del av Sveriges officiella statistik kan informationen som presenterats i denna rapport uppdateras årligen för att alltid ha en aktuell värdering av fritidsfisket.

5 Referenser

Carlén, O., Bostedt, G., Brännlund, R. & Persson, L., 2019. *Gone Fishing: The Value of Recreational Fishing in Sweden*, Umeå: CERE Working paper.

Havs- och vattenmyndigheten; Jordbruksverket, 2021. *Strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021-2026*, u.o.: u.n.

Havs- och vattenmyndigheten, 2023. *Fritidsfiske 2022*, Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten, 2023. *Kvalitetsdeklaration Fritidsfiske*, Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten, 2023. *Statistikens framställning Fritidsfiske*, Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

Kinell, G., Söderqvist, T. & Hasselström, L., 2009. *Monetära schablonvärden för miljöförändringar*, Stockholm: Naturvårdsverket.

Paulrud, A., 2004. *Economic Valuation of sport-fishing in Sweden: Empirical Findings and Methodological Developments*, Umeå: Swedish University of Agricultural Sciences.

United Nation, 2010. *International Recommendations for Tourism Statistics*, New York: u.n.

Waldo, S., Stage, J., Blomquist, J. & Persson, L., 2022. *Samhällsekonomiska begrepp i yrkes- och fritidsfiske*, Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.

6 Ordlista

Variabel	Förklaring
Omsättning	Utgifter som går att härleda till fiskeaktiviteten. Innefattar utgifter före, under och efter fiskeaktiviteten.
Förädlingsvärde	Likställs med bruttonationalprodukt (BNP). BNP beskriver storleken på Sveriges ekonomi genom att mäta värdet av varor och tjänster.
Sysselsättningseffekt	Mäts i antal årsverken. Ett årsverk är en heltidstjänst under ett år.
Konsumentöverskott	Konsumentöverskott definieras som skillnaden mellan vad fritidsfiskare maximalt är villiga att betala för de varor som säljs, och vad de faktiskt betalar.
Fiskedag	En kalenderdag då fritidsfiskaren har ägnat sig åt fritidsfiske.

Värdet av svenskt fritidsfiske i Sverige

Vi arbetar för levande hav och vatten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en statlig förvaltningsmyndighet inom miljöområdet. Vi arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna

**Havs
och Vatten
myndigheten**